

האגודה

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: כשרות (צג)

כ"א שבט תשע"ז 1156 (שנה כב')

ההפטרה: בשנת מות (ישעיה ו')

פרשת יתרו

"...ואשא אתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי" (יט, ד)

כנשר הזה הנקרא "נשר" על שם שנוצותיו נושרות לעיתים מזומנות והוא מתעטת בכל פעם מחדש בנוצות וכנפיים חדשות.

כך גם יהודי צריך להיות מחונן בסגולה זו ולהתנער בכל עת מצוא מפיתויו של יצר הרע האורב לו להכשילו ולעטות מעיל תשובה וצדקה מחדש כתינוק שנולד ולא להיסחף במחשבות תוגה על מה שקילקל ולשקוע בתהום היאוש חלילה, ועל זה נאמר: "שבע יפול צדיק וקם" - אע"פ שחטא הוא מתרומם ושב לאביו שבשמים ע"י שעושה תשובה שלימה בכל ליבו, כך יוכל לקבל עליו את התורה ויתקיים בו: "ואביא אתכם אלי..."

"אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (כ, ב)

המצוה הזו של "אנכי" כוללת בתוכה 2 חלקים: א. להאמין בייחוד הבורא - "אנכי ה'" ב. להאמין שגם בתוך טומאת מצרים "אני אלוהיך" ואפילו משם הוצאתיך, כי ה' שוכן עם בני ישראל אף בתוך טומאתם. כי בן מלך גם כשחוטא מוסיף להיות בן לאביו, יהודי הוא בנו של מלך העולם וגם אם כשל ונפל, אל יתייאש כי ה' אתו.

"אנכי ה' אלוהיך... לא יהיה לך אלוהים אחרים על פני" (כ, ב-ג)

אמר רבי צדוק הכהן מלובלין: הקדימה התורה "אנכי" ל"לא יהיה לך", לפי שע"י התבוננות של האדם ב"אנכי", מתוך אמונתו הברורה בה' שהוא מצוי, ניצל הוא מ"לא יהיה לך" ונשמר מכל מיני ירידות ואינו סוטה מרצונו יתברך.

איך שגלגל מסתובב

מעשה שהיה

אני עובדת כאחות במחלקת ילדים באחד מבתי החולים בארץ.

לצד בתי החולים פועלים ארגוני מתנדבים המסייעים לצוות המקצועי, אחת

המתנדבות שרה שמה (שם בדוי) אישה כבת 40, רעייתו של איש עתיר נכסים שהחליטה להקדיש מזמנה ולהתנדב.

למרות מעמדה הרם תמיד היתה נוחה לבריות והתנדבה בשקט ובצניעות.

מפעם לפעם תרמה בעילות שם מכשיר למחלקה או ריהוט בעשרות אלפי שקלים.

ואז באו ימים אחרים... לא שמענו משרה דבר, אבל הגיעו ידיעות מהתקשורת כי בעלה התרסק כלכלית והם הגיעו לעוני ומחסור של ממש...

שרה המשיכה לבוא ולהתנדב, לא הבחנו באף טיפת מרירות עליה, היא חייכה ועודדה ונתנה מעצמה כמו תמיד.

ערב אחד יצאה מביתה לח לאחר משמרת ארוכה, נפרדנו לשלום והיא הלכה, כעבור רבע שעה

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * נא לא לעיין בזמן התפילה * סוף זמן ק"ש 8:29 - 8:33

יציאת שבת: 6:01

יציאת שבת: 6:01

כניסת שבת: 5:10

חזרה המומה, שאלתי אותה: "מה קרה?" והיא נראתה עומדת לפרוץ בבכי, הכנסתי אותה לחדר האחיות והיא פרצה בבכי נורא, חיבקתי אותה ופשוט בכיתי איתה מבלי לדעת על מה. לאחר 10 דקות של בכי הבאתי לה כוס מים והיא החלה להירגע, "אם את מרגישה צורך, תוכלי לשתף אותי" אמרתי, "לא נעים לי, אבל... אני יכולה ללוות ממך כמה שקלים לאוטובוס?" שאלה ופרצה שוב בבכי.

בפעם הבאה שהגיעה להתנדבות החזירה לי את הכסף למרות התנגדותי. מאז עברו שנים אחדות, ממקורות שונים נודע לנו שבעלה התאושש והיא חזרה לתרומות עלומות השם של מכשירים וריהוט ואפילו לתרומות אישיות למשפחות נזקקות מבין החולים. יום אחד הגיע למחלקה ילד במצב קשה מאוד, התברר לצוות כי הוא זקוק למכשיר יקר מאוד שאינו נמצא בבית"ח ולכן הוחלט להעבירו לבי"ח אחר.

המשמעות היתה טורח גדול למשפחתו והדבר גרם להם צער וחוסר אונים "איך נסתדר? יש לנו מספר ילדים בבית וגם כך אנו נקרעים, ללכת לעיר אחרת זה ימוטט את כולנו הן מבחינה תקציבית והן מבחינה אישית" מיררה אימו בבכי.

לא ידענו מה לענות לה אך ידענו שחיי הילד קודמים לכל. יצאתי מהחדר וליד חדר הרופאים פגשתי את שרה, סיפרתי לה את הסיפור והצעתי שתלך לעודד אותם, היא החלה לפסוע לכוונם ולפתע קפצה כנשוכת נחש ופשוט נמלטה מהמקום. היא ניגשה אלי ואמרה: "תקשיבי, אני יכולה שהיא תראה אותי, בסדר?", התבוננתי בה באופן מוזר אבל השבתי: "בסדר, אין בעיה".

"כמה עולה המכשיר הזה?" שאלה, השבתי לה כי עלותו כרוכה בעשרות אלפי שקלים. "תני לי לברר משהו" אמרה ויצאה, היא חזרה לאחר 10 דקות ואמרה "אנחנו נתרם את המכשיר, תגידי להם שהם נשארים בבית"ח, אבל בתנאי אחד: אף לא מילה על התורמת, אני מבקשת להעביר אותי בזמן שהותו של הילד למחלקה אחרת, אסור שהם יראו אותי". הלכתי בשמחה לחדרו של הילד והודעתי לאימו כי נמצאו תורמים למכשיר והם יוכלו להשאיר במחלקה, היא חיבקה ונישקה אותי כאילו אני זו שתורמתי את המכשיר, ומסרתי לה את שמה של התורמת החפצה להישאר אלמונית.

הימים חלפו, שרה התנדבה במחלקה אחרת ומידי פעם הייתי מספרת לה איך מתקדם הטיפול בילד כשאני כולי סקרנית לגלות את הסוד האמיתי.

ובאחד הימים נפתרה התעלומה... הלכתי במסדרון ולפתע ראיתי את שרה הולכת לפני, קראתי לה: "שרה, שרה" היא הסתובבה ועצרה ואני אמרתי לה: "הילד עומד להשתחרר, הכל בזכותך..." ולפתע קלטתי... אימו של הילד נמצאת חצי מטר מאיתנו, היא הסתובבה לשמע שמו של בנה והביטה בי ובשרה, עיני שתייהן ננעצו זו בזו, שתייהן נראו המומות ומזועזעות, "זו את התורמת? אני מתעלפת!" שרה נותרה על מקומה ואילו אימו של הילד התחילה לבכות: "אני מתביישת, זה לא מגיע לי, לא ממך...".

הובלתי את שתייהן לחדר האחיות הקרוב ואמרתי: "אולי תגידו לי מה קורה כאן?" אימו של הילד החלה לספר: "לפני מס' שנים נסעתי באוטובוס עם בעלי והילדים ואז היא עלתה והחלה לחטט בתיקה ובארנקה ואח"כ אמרה לנהג שהחל לנסוע: "אדוני, תסלח לי, אבל גיליתי שאין לי כסף לשלם, האם אוכל לשלם פעם אחרת?" הנהג החל לצעוק: "אם אין לך כסף למה עלית?.. או שתשלמי או שתירדי אין לי ביטוח עליך". איני יודעת מה קרה לי, אבל השתכנעתי מהדברים של הנהג, מבט אחד עליה נתן לי תמונה של אישה עשירה וקמצנית שמנסה לחסוך שקלים אחדים ורציתי שתלמד פעם אחת לקח, והיא במזל שכזה פנתה אלי ושאלה: "אולי את מוכנה להלוות לי?", "לא, אני לא אלווה לך, את תלמדי לא ליפול על

אנשים, יש לך מספיק כסף" השבתי.

"בעלי הסתכל עלי ולא הבין מה קרה לי, אבל נתתי בו מבט מצמית שהוא פשוט לא העז לדבר, הנהג פתח את הדלת והיא ירדה. לאחר שנסגרו הדלתות הבנתי מה עשיתי אבל כבר היה מאוחר, היו לי ייסורי מצפון וכשהבן שלי חלה מיד חשבתי על כך אבל הדחקתי, כעת הקב"ה מראה לי איזו אישה שפלה הייתי, למי התאכזרתי, למי שתרמה מכספה והצילה את בני היקר. אני מבקשת ממך סליחה ואבין אם לא תסלחי לי... אעשה הכל לכפר על חטאי הנורא כלפיך". שרה השיבה: "אין בליבי דבר עלייך, אני חושבת שבזכות מה שקרה איתך הגלגל שוב התהפך לטובה, ומהמצב הנמוך בו הייתי חזרתי למצב עוד יותר טוב".

"את היית לי כתף ולא אשכח זאת לעולם", אמרה לי שרה "באותו לילה כשנאלצתי לרדת מהאוטובוס משום שלא נותרה לי אפילו פרוטה, היה זה המקום הנמוך ביותר שהגעתי אליו ומשם היתה לנו ב"ה רק עליה".

הלכות תולעים במוצרי מזון [לג]

פינת ההלכה

א. אסור מן התורה לאכול תולעים, שרצים ורמשים (ש"ע יו"ד סי' פד), והאוכל שרץ הארץ כנמלים, חרקים או תולעים כגון: בפירות וירקות עובר על 5 לאוין מן התורה (ויקרא יא מא-מד, גמ' מכות טז; תולעת שני לג"ס רווח ח"א פ"א ס"ג).

פירוט של פירות וירקות ודרכי ניקויים מתולעים [התמונות מספרים ומעבדת העלון]

עירית

העירית היא דמוית בצל ירוק זעיר. רגילים לקצור רק את החלק העליון של העלים הירוקים, הם צומחים פעם שניה ושוב נקצרים וכן הלאה מס' פעמים.

ולכן משווקים רק את העלים הירוקים ללא שורש.

עלי עירית מוחזקים בנגיעות גבוהה [רוב נגוע- דאורייתא] ואין להשתמש בה ללא ניקוי ובדיקה יסודיים, הם נגועים בעיקר בתריפסים הנמצאים בתוך חלל העלים הירוקים ולעיתים נגועה גם בחרקים נוספים ככנימת עלה ועוד (תולעת שני ח"ג עמ' קיב-קיד, דליקת מזון כהלכה לגר"מ ויא ח"א עמ' 337-336).

אופן הבדיקה והשימוש:

שלב א': יש להתבונן באופן חיצוני על העלים ולבדוק שאין סימני מציצה [שאז יש להסיר את הפגועים ולזרוקם].

שלב ב': יש לחצות את כל העלים לשניים ז"א לפתוח את כל העלים הצינוריים לשניים.

שלב ג': להשרות את העלים הירוקים בחומר שריה [אמה עם מים, סטרילי עם מים וכדו'] למשך 5 דקות.

שלב ד': לשטוף היטב כל חלק וחלק תחת זרם מים תוך כדי שפשוף העלים ביד.

עירית מגידול מיוחד "נקי מחרקים" בהכשרים מהודרים

העירית היא בחזקת נקיה מחרקים אולם איננה נקיה בודאות ולכן מספיק הליך קל: להשרות את העלים [אפילו שהם שלמים] בחומר שריה [אמה, סטרילי וכדו'] למשך 5 דקות ואח"כ לשטפם היטב תחת זרם מים (תולעת שני ח"ג עמ' 336-362, דליקת מזון כהלכה סס).

* **החכם עיניו בראשו לאור הקושי בבדיקת עירית רגילה יעדיף לקנות רק עירית "ללא תולעים" בהכשרים מהודרים [ויבצע את ההליך הקל].**

שיבה/לענה

עלי השיבה משמשים כתבלין [בעיקר כתוספת טעם לתה] וכצמח רפואי בעיקר נגד תולעים במעיים ויעיל נגד כאבי בטן. מוחזק בנגיעות גבוהה [רוב נגוע- דאורייתא] של חרקים ככנימת עלה, תריפסים ועוד הנמצאים על העלים ואף נחבאים תחת הגבעולים ולכן צריך בדיקה וניקוי יסודיים: (בדיקת מזון כהלכה ח"א עמ' 362-362, תולעת שני ח"ג עמ' קנד-קנט).

אופן הבדיקה והניקוי:

אפשרות 1:

שלב א': לוקחים כל פעם כמות מועטה של גבעולים עם העלים ומשרים בחומר

שלב ב': לוקחים מס' עלים [הנ"ל] ומשפשפים אותם באמצעות ספוג רך טבול בחומר [מי ניקוי הנ"ל].

שלב ג': שוטפים את העלים הנ"ל תחת זרם מים חזק.

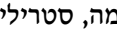
שלב ד': לוקחים כל גבעול עם עליו ומתבוננים מול מקור אור

לראות שלא נותרו חרקים ושאינן סמנים של מנהרות על גבי העלים שנוצרו ע"י הזחל של זבוב המנהרות, במידה ונמצא עלה נגוע יש להסירו.

שלב ה': מפרידים את העלים מהגבעולים ומשתמשים בעלים הבדוקים בלבד (תולעת שני שם עמ' קנד-קנה).

אפשרות 2: שטיפה טובה ולעוטפו עם בד ולקשרם ולהשתמש כשהוא סגור.

שיבה "ללא תולעים" מגידול מיוחד באריזה בהכשרים מהודרים

דינם שהם בחזקת "נקיים מתולעים וחרקים" אבל לא בוודאות. ולכן מספיק תהליך קל, דהיינו להשרות את העלים והגבעולים במי שריה [מי אמה, סטרילי וכדו' עם מים] למשך 3 דקות ולשוטפם היטב תחת ברז מים ודיו (תולעת שני שם עמ' קנז).

* החכם עיניו בראשו, לאור הקושי הגדול בבדיקת שיבה רגילה יקנה רק שיבה ללא תולעים בהכשרים מהודרים ובפרט שהפרש המחירים ביניהם קטן [ויבצע את ההליך הקל].

נענע

עלי הנענע משמשים כתבלין ומצויה בהם נגיעות מרובה- רוב נגוע [דאוריתא] כגון: כנימות עלה, אקריות, תריפסים, זחלים של פרפרים שונים, זחלים של זבוב המנהרות ועוד (תולעת שני ח"ג עמ' נט-קב, בדיקת מזון כהלכה ח"א עמ' 324-323).

אפשרות 1:שלב א': לוקחים כל פעם כמות מועטה של גבעולים עם העלים ומשרים בחומר השריה [מי אמה או סטרילי עם מים] למשך 5 דקות.

שלב ב': לוקחים מס' עלים [הנ"ל] ומשפשפים אותם באמצעות ספוג רך טבול בחומר [מי ניקוי הנ"ל].

שלב ג': שוטפים את העלים הנ"ל תחת זרם מים חזק.

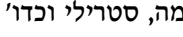
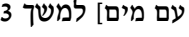
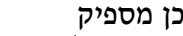
שלב ד': לוקחים כל גבעול עם עליו ומתבוננים מול מקור אור לראות

שלא נותרו חרקים ושאינן סמנים של מנהרות על גבי העלים שנוצרו ע"י הזחל של זבוב המנהרות, במידה ונמצא עלה נגוע יש להסירו.

שלב ה': מפרידים את העלים מהגבעולים ומשתמשים בעלים הבדוקים בלבד.

אפשרות 2: שטיפה טובה ולעוטפו עם בד ולקשרם ולהשתמש כשהוא סגור בבד.

נענע "ללא תולעים" מגידול מיוחד באריזה בהכשרים מהודרים

דינם שהם בחזקת "נקיים מתולעים וחרקים" אבל לא בוודאות. ולכן מספיק תהליך קל, דהיינו להשרות את העלים והגבעולים במי שריה [מי אמה, סטרילי וכדו' עם מים] למשך 3 דקות ולשוטפם היטב תחת ברז מים ודיו (תולעת שני שם עמ' קב).

* החכם עיניו בראשו, לאור הקושי הגדול בבדיקת נענע רגילה יקנה רק נענע "ללא תולעים" בהכשרים מהודרים [ויבצע את ההליך הקל] ובפרט שהפרש המחירים ביניהם קטן.

אי"ה תתקיים סעודת מלווה מלכה באשדוד במוצאי שבת זו (יתרו) ב- 9:30 בליווי נגנים.

* כיבוד קל בשפע. בב"כ הריב"ז רח' אור לציון 7 אזור ז'.

שירת הבקשות באשדוד בכל ליל שבת ב- 8:30 שיעור מפי הרב מאיר כהן שליט"א וב- 9:00 פיוטים בהשתתפות חזנים ופייטנים בב"כ הריב"ז- רח' אור לציון 7 אזור ז'. * כיבוד קל בשפע.

ניתן לפרסם על שיעורים, מניינים, כנסים תורניים ללא תשלום בעלון לפנות לטלפון של העלון או למייל (דוא"ל) וכן ניתן לקבל העלון במייל שמפורט במשרדים.

העלון מוקדש לעילוי נשמת אליהו בן ורד אסנת שהשבוע פקודת חודשו ת.ג.צ.ב.ה.

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com